

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАУ БЕЛАРУСІ, КІРАУНІЦТВА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР, МІНІСТЭРСТВА КІНЕМАТАГРАФІІ БССР І КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНЫХ УСТАНОВАў ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР.

№ 17 (717) | Субота, 16 красавіка 1949 года. | Цана 50 кап.

Урачыстасць братняй сталінскай дружбы

Ужо ўвайшло ў жыццёвую традыцыю нашага народа, калі апублікаванне ўрадавай паставы аб прысуджэнні прэміі імя таварыша Сталіна штогод становіцца ўспародным святам савецкай культуры. З радасцю і годасцю называем мы імя слаўных дзеячоў—наватараў навукі і тэхнікі, літаратуры і мастацтва, заваяваўшых сваёй патрыятычнай працай званне, якое ў нашай краіне абкружана найвышэйшай пашанай.

Прысуджэнне Сталінскіх прэмій, гэта—самая патэсная ацэнка тых выдатных творчых дасягненняў, якія з кожным годам усё вышэй і вышэй узнікаюць гонар, славу і прыагарт нашай савецкай навукі, нашай айчынай тэхнікі, нашай многанациональнай сацыялістычнай культуры.

Пастанова Савета Міністраў Саюза ССР аб прысуджэнні Сталінскіх прэмій у галіне літаратуры і мастацтва за 1948 год знамянае новы ўздым духоўнага жыцця нашага народа. Гэты дакумент яшчэ раз з усёй пераканаўчасцю накіравае нас, якое велізарнае значэнне надаюць партыя і ўрад ролі літаратуры і мастацтва ў ідэйным, у камуністычным выхаванні працоўных.

казахскага пісьменніка М. Ауэзава, раман «Бура» латышкага пісьменніка В. Ладіса, «Злата Прага» украінскага празаіка А. Ганчара, аповесць «Вясна ў Сакене» абхазскага пісьменніка Г. Гулія, «Святло ў Каордзі» эстонскага пісьменніка Г. Леберхта, раман «Люді наших дзён» кіргіскага пісьменніка Т. Сыдымбекава, кнігі выдатных рускіх паэтаў М. Ісакоўскага, К. Сіманова, Н. Ціханова, С. Шчыпачова, украінскага паэта М. Вазжана, беларускіх паэтаў Я. Коласа і А. Куцішова, азербайджанскага паэта Мамеда Рагіма і многіх іншых.

Усе гэтыя творы заслужалі ўважання і залаты фонд, у скарбіну многанациональнай савецкай літаратуры, якая ўвасабляе вялікую сталінскую дружбу і братняе творчае супрацоўніцтва ўсіх народаў Савецкага Саюза. Гэтыя творы сталі любімымі настольнымі кнігамі мільянаў савецкіх людзей. Яны ярка і пераканаўча паказваюць маральную веліч савецкага чалавека, яго перавагу над людзьмі капіталістычнага свету, яго базмежную аднасіць вялікім ідэям пабудовы камуністычнага грамадства.

Мінулы год вызначыўся плённымі творчымі дасягненнямі і ў галіне мастацтва. Сталінскіх прэмій удастены выдатныя творы драматургіі, кінематаграфіі, тэатральнага, музычнага і выяўленчага мастацтва.

У творах, адзначаных прэміямі імя І. В. Сталіна, велічыня і магутна гучыць заклік да дружбы і салідарнасці паміж народамі, гучаць гнёныя словы супраць чалавечанеправільных зямляў палітычскай і пракаратару новай вайны.

Толькі ажыццяўленне ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі магло ўзняць нашу літаратуру, наша мастацтва на такую вышыню, калі яны сталі жыццёвай неабходнасцю ўсяго народа. Новы спіс лаўрэатаў—іркае сведчанне выдатных перамоў палітыкі большавіцкай партыі, палітыкі нацыянальнага роўнапраўя і дружбы народаў, развіцця культуры, нацыянальнай на форме і сацыялістычнай на сваёй сутэ.

Сацыялістычную культуру савецкага народа творыць у цесным супрацоўніцтве, у братняй дружбе вучоныя, пісьменнікі, мастакі, артысты і мастакі ўсіх нацыянальнасцей. Яны дапамагаюць адзін аднаму, абменьваюцца сваім вопытам, спаробіваюць у стварэнні найлепшых узорў сапраўды народнай культуры, народнага мастацтва. І мы з асаблівай радасцю адзначаем, што рады лаўрэатаў Сталінскай прэміі з кожным годам усё болей і болей напаяняюцца прадстаўнікамі братніх рэспублік, прадстаўнікамі тых народаў, многія з якіх да Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі не мелі сваёй дзяржаўнасці, былі самымі запаленымі і адсталымі ў царскай Расіі.

Сярод новых лаўрэатаў мы бачым імяны работнікаў літаратуры і мастацтва ўсіх саюзных рэспублік. Гэта яшчэ раз падкрэслівае мудрасць указання Іосіфа Вісарыяніча Сталіна аб тым, што «ў савецкім патрыятызме гарманічна спалучаюцца нацыянальныя традыцыі народаў і жыццёвыя інтарэсы ўсіх працоўных Савецкага Саюза» і што «савецкі патрыятызм не раз'ядноўвае, а наадварот, згуртоўвае ўсе нацыі і народнасці нашай краіны ў адзіную братнюю сям'ю».

Савецкі патрыятызм стаў невычарпальнай крыніцай натхнення для ўсіх народаў, якія жывуць на вялікай савецкай зямлі, пад сцягам Сталінскай Кантэнтыву.

Гэтарачныя паставы ЦК ВКП(б) па ідэалагічных пытаннях вызначылі рэальны лаварот работнікаў літаратуры і мастацтва да належаўшых ім тэм сучаснасці. І сёння, сярод твораў, адзначаных высокай узнагародай, мы ярава бачым тры новыя раманы, аповесці, паэмы, вершы, п'есы, кінафільмы, карціны, у якіх найбольш поўна і глыбока паказваецца гераічная праца савецкага народа, яго самаадданая барацьба за камунізм, веліч пазыўгаў герояў нашага часу—чалавека сталінскай эпохі.

Шырокае прызнанне народа атрымалі такія творы, як «Далёка ад Масквы» В. Алаша, «Першыя радасці» і «Незвычайнае лета» К. Федзіна, «Кавалер Залатоў Звязды» С. Бабаўскага, раман «Абай»

Анатоль АСТРЭЙКА

СЕЛЬСОВЕТ

Нібы да пошты, правяды
Сышліся ў доме гэтым.
Спешыць ад раніцы сюды
То зводні, то пакеты.
Назвазі штабам нездарма
Той дом, што каля саду:
Усё—ці лета ці зіма—
Ідзе тут па раскладу.
У штабе тым усё зайнды
Праверана, знаёма:
Дзе вапна вець,
Дзе глін сляды,
І колькі тон, вядома
І што брыгада ці звяно
На будучыню мясцям.
Як на далоні тут відно
За тры вярсты, за дзесяць.
На момант тут яшчэ не ціх
Спеў ветлы і вясёлы

Электранстанцыяў рачных,
Рубанкаў, піл і колаў.
Да старшынні ідуць з брыгад
Ахотна за парадай—
Сваёй народу ён слуга,
Наш прадстаўнік улады.
Бывае трыба старшыння,
Мы-ж дзівімі часамі,
Сярод насчы ці сярод дня
Ён раптам перад намі.
Нахай малы там ці стары,
К паслугам ён гатовы.
Заўсёды рад пагаварыць
І абнадзеіць словамі.
І не здарма ідзе ў свет
Аб штабе гэтым слава.
Наш невялікі сельсавет
Відэён на ўсю дзяржаву.

Шчырае большэвіцкае прывітанне
лаўрэатам Сталінскіх прэмій, дзеячам
навукі, літаратуры і мастацтва!

У Совеце Міністраў Саюза ССР

Аб прысуджэнні Сталінскіх прэмій за выдатныя работы ў галіне літаратуры і мастацтва за 1948 год

Совет Міністраў Саюза ССР паставіў прысудзіць Сталінскія прэміі за выдатныя работы 1948 года ў галіне:

А. Мастацкай прозы

Прэміі ПЕРШАЙ ступені ў памеры 100.000 рублёў

1. Апаеву Васілю Нікалаевічу—за раман «Далёка ад Масквы».
2. Ауэзава Мухтару Амархавічу—за раман «Абай».
3. Федзіну Канстанціну Аляксандравічу—за раманы «Першыя радасці» і «Незвычайнае лета».
4. Бабаўскаму Сямёну Патрыевічу—за раман «Кавалер Залатоў Звязды».

Прэміі ДРУГОЙ ступені ў памеры 50.000 рублёў

1. Сёмушкіну Ціхану Захаравічу — за раман «Адлітэ ідзе ў горы».
2. Лацісу Вілісу Пенісавічу—за раман «Бура».
3. Палывому (Кампаву) Барысу Нікалаевічу—за кнігу аповяданняў «Мы—савецкія людзі».
4. Первенцаву Аркадзію Аляксеевічу—за раман «Чэсьць змолалу».
5. Папову Уладзіміру Фёдаравічу — за раман «Сталь і шпак».
6. Мальцаву (Пупко) Елізару Юр'евічу—за раман «Ад усёго сэрца».
7. Ганчару Аляксандру Цярэцьевічу—за раман «Злата Прага».

Прэміі ТРЭЦЬЕЙ ступені ў памеры 25.000 рублёў

1. Гулія Георгію Дзімітравічу, заслужанаму дзеячу мастацтва Грузінскай ССР—за аповесць «Вясна ў Сакене».
2. Лацэву Юрыю Грыгор'евічу—за аповесць «Зара».
3. Саніаву Вісарыёну Міхайлавічу—за раман «Неба і зямля».
4. Сансе (Абзалон) Анне Отаўне—за раман «У гору».
5. Рабанячу Івану Афанасьевічу—за аповесць «Залататысячкі».
6. Сыдымбекаву Тугельбаю—за раман «Люді наших дзён».
7. Леберхту Гансу Фрыдрыхавічу—за аповесць «Святло ў Каордзі».
8. Дабравольскаму Уладзіміру Анатольевічу—за аповесць «Трое ў шэрых шынялях».
9. Яноўскаму Юрыю Іванавічу—за цыкл «Кіеўскія аповяданні».
10. Сафонаву Вадзіму Андрэевічу—за кнігу «Зямля ў квецні».
11. Паньбэраву Фёдару Іванавічу—за раман «У краіне павержаных».

Б. Паэзіі

Прэміі ПЕРШАЙ ступені ў памеры 100.000 рублёў

1. Ісакоўскаму Міхайлу Васільевічу—за зборнік вершаў «Вершы і песьні».
2. Сіманаву Канстанціну Міхайлавічу—за кнігу вершаў «Сябры і ворагі».
3. Ціханаву Нікалаю Сямёнавічу — за цыкл вершаў «Грузінская вясна».

Прэміі ДРУГОЙ ступені ў памеры 50.000 рублёў

1. Шчыпачову Сцяпану Патрыевічу—за зборнік выбраных вершаў «Вершы».
2. Грыбачову Нікалаю Матвеевічу—за паэму «Вясна ў Шэраме».
3. Луконіну Міхайлу Кузьмічу—за паэму «Рабочы дзень».
4. Баману Міколу (Нікалаю Платонавічу)—за цыкл вершаў «Англійскія ўражанні».
5. Нуляшову Аркадзію Аляксандравічу—за паэму «Новае рэчышча».
6. Юліасу Якубу (Міцкевічу) Канстанціну Міхайлавічу, народнаму паэту БССР,—за паэму «Рыбаківа хата».
7. Мамеду Рагіму (Гусейнаву Мамеду Рагіму Абае огуль), заслужанаму дзеячу мастацтва Азербайджанскай ССР—за паэму «Над Ленінградом».
8. Маршану Самуілу Іакуфевічу — за пераклады ў вершах «Санеты Шахспіра».

Пятая сесія Вярхоўнага Савета БССР

На працягу 12—14 красавіка адбыліся пасяджэнні пятай сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

Сесія разгледзела наступныя пытанні: 1) Зацверджанне Дзяржаўнага бюджэта БССР на 1949 год і выкананне Дзяржаўнага бюджэта Беларускай ССР за 1947 год; 2) Зацверджанне Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

Па першаму пытанню з дакладам выступіў Міністр фінансаў БССР А. Ф. Кулінаў.

Тав. А. Ф. Кулінаў гаворыць, што Дзяржаўны бюджэт Беларускай ССР у 1947 і 1948 гадах выконваўся ў абстаўнцы выдатных перамоў савецкага народа, дасягнутых пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, перамога, якая забеспечыла бурны росквіт прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры, рост матэрыяльнага добрабыту працоўных.

Затым дакладчык пераходзіць да разгляду прыбыткаў і выдаткаў, якія прадугледжваюцца Дзяржаўным бюджэтам рэспублікі на 1949 год.

Амаль дзевяць дзесятых сродкаў бюджэта (88,6 процанта),—зазначае А. Ф. Кулінаў,—накіроўваецца на аднаўленне і далейшае развіццё народнай гаспадаркі і на задавальненне бытавых і культурных патрэб насельніцтва. Такі напрамак сродкаў цалкам адпавядае задачам, якія ставіць перад нашай рэспублікай у 1949 годзе.

Велізарныя сродкі ў суме 2.320.445.000 рублёў вызначаюцца на фінансаванне сацыяльна-культурных мерапрыемстваў. Гэта з'яўляецца яркім доказам вялікіх клопатаў савецкага ўрада і большавіцкай партыі аб узяцці добрабыту працоўных, узяцці сацыялістычнай культуры рэспублікі.

— Такі значны рост выдаткаў на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы,—гаворыць дакладчык,—не можа не выклікаць пачуццё горасці ўсіх працоўных нашай сацыялістычнай Радзімы. У той час, як капіталістычныя краіны (ЗША, Англія, Фран-

цыя і інш.) павялічваюць у сваім бюджэце выдаткі на ўзбраенне, Беларускае рэспубліка, як і ўвесь Савецкі Саюз, пераважную долю прыбыткаў бюджэта накіроўвае на патрэбы развіцця народнай гаспадаркі і культуры.

З асаблівай увагай слухаюць дэпутаты лічыбы размяшчэння асігнаванняў па сацыяльна-культурныя мерапрыемствы. Амаль 67 процантаў усіх асігнаванняў на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы будуць затрачаны на народную асвету. Гэта дасць магчымасць правесці ў 1949 годзе ўсеагульнае сямігадовае навучанне.

Значныя сродкі адводзяцца на падрыхтоўку спецыялістаў, на далейшае развіццё навукі, сеткі культурна-асветных устаноў, на лепшае абслугоўванне насельніцтва медыцынскай дапамогай, на сацыяльнае забеспячэнне.

— Выкананне бюджэта 1949 года,—гаворыць у заключэнне А. Ф. Кулінаў—будзе добравторна садейнічаць далейшаму магутнаму эканамічнаму ўздыму гаспадаркі рэспублікі, хутчэйшаму ажыццяўленню сталінскага пасляваеннага пяцігадовага плана, над ажыццяўленнем якога працуе ўсё савецкі народ, натхнены і кіруемы Усеагульнай Камуністычнай партыяй большавікоў і яе правадцом вялікім Сталіным.

Гучыць бурная працяглая аваяца ў часть таварыша І. В. Сталіна.

Затым быў заслушаны даклад Старшынні Бюджэтнай Камісіі Вярхоўнага Савета БССР дэпутата П. І. Рагайні.

У спрэчках па дакладзе тав. Кулінава прыняла ўдзел 30 чалавек.

З заключным словам выступіў Міністр фінансаў БССР А. Ф. Кулінаў.

З дакладам па другому пытанню выступіў сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР А. Г. Бондар.

Вярхоўны Савет аднагалосна зацвердзіў Указы Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР: аб рэарганізацыі міністэрства лясной прамысловасці БССР у міністэрства лясной і папяровай прамысловасці БССР; аб аб'яднанні міністэрства лясной прамысловасці і міністэрства смакавай прамысловасці ў саюза-рэспубліканскае міністэрства харчовай прамысловасці БССР; аб вызваленні ад абавязкаў Старшынні Савета Міністраў БССР тав. П. К. Панамарніка ў сувязі з пераходам на цэнтральную работу; аб прызначэнні тав. Кляшчова А. Е. Старшыннёй Савета Міністраў БССР; аб прызначэнні тав. Абрацімава П. А. намеснікам Старшынні Савета Міністраў БССР; аб прызначэнні тав. Калініна П. З. намеснікам Старшынні Савета Міністраў БССР; аб прызначэнні тав. Ляхтанова Г. С. міністрам лясной і папяровай прамысловасці БССР і вызваленні яго ад абавязкаў намесніка Старшынні Савета Міністраў БССР; аб прызначэнні тав. Забела В. С. міністрам камуністэцкай гаспадаркі БССР і вызваленні яго ад абавязкаў намесніка Старшынні Савета Міністраў БССР і вызваленні тав. Калініна П. З. ў сувязі з прызначэннем яго намеснікам Старшынні Савета Міністраў БССР.

Вярхоўны Савет зацвердзіў прапанову дэпутата Бондара А. Г. аб выбары членам Вярхоўнага Савета БССР тав. Вазьмечна Г. М. і Народнымі засядацямі Вярхоўнага Савета БССР т. Гуткоўскага А. Ш., Дубовіка І. А., Жураўскага І. Е., Жыватова І. П., Клячкова М. Ф., Іванова Г. П., Пашніка Б. К., Сокалава І. П., Тарайковіча Н. П., Трафімовіча А. А., Тумаровіча Н. А., Хмялеўскага А. С., Юркітовіча Н. А., Юрчанка М. В. і Шышко І. П.

Вярхоўны Савет паставіў вызваліць дэпутата Бондара А. Г. ад абавязкаў сакратара Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР, у сувязі з пераходам яго на работу Пракурора Беларускай ССР і выбаў Лукашавіча Д. А. сакратаром Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

Вярхоўны Савет паставіў вызваліць ад абавязкаў членаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР тав. Кляшчова А. Е. у сувязі з прызначэннем яго Старшыннёй Савета Міністраў БССР і тав. Калініна П. З. у сувязі з прызначэннем яго намеснікам Старшынні Савета Міністраў БССР.

Вярхоўны Савет аднагалосна выбраў членамі Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР дэпутатаў Кудраева В. Г., Парашчэнка Н. І. і Шупеня С. П.

Вярхоўны Савет задавоў прасьбу дэпутата Бугаева Е. І. аб вызваленні яго ад абавязкаў Старшынні Вярхоўнага Савета БССР у сувязі з пераходам на работу за межамі Беларускай ССР.

Старшыннёй Вярхоўнага Савета Беларускай ССР выбраны дэпутат Бельскі І. А.

В. Драматургіі

Прэміі ПЕРШАЙ ступені ў памеры 100.000 рублёў

1. Сафонаву Анатолію Уладзіміравічу—за п'есу «Маскоўскі характар».
2. Вірце Нікалаю Іўгеневічу — за п'есу «Змова асуджаных» («У адной краіне»).

Прэміі ДРУГОЙ ступені ў памеры 50.000 рублёў

1. Карнейчыку Аляксандру Еўдакімавічу—за п'есу «Макар Дубрана».
2. Сураву Анатолію Аляксеевічу — за п'есу «Залёная вуліца».
3. Шанышавілі Сандра (Аляксандру Ільічу), заслужанаму дзеячу мастацтва Грузінскай ССР,—за п'есы «Арсен», «Герой Крпапісі» і «Імерэцкія ночы».
4. Лобімавай Валандзіне Аляксандраўне—за п'есу «Сняжок».

Г. Мастацкай кінематаграфіі

Прэміі ПЕРШАЙ ступені ў памеры 100.000 рублёў

1. За кінакарціну «Маладая гвардыя» (1 і 2 серыі): Герасімаву Сяргею Апалінар'евічу, народнаму артысту ССР, рэжысёру і аўтару сцэнарыя; Рапапорту Вульфу Абрамавічу, апаратару; Гурэ Сяргею Сафонавічу, артысту; Іванову Уладзіміру Нікалаевічу, артысту; Макаравой Іне Уладзіміраўне, артыстцы; Марзюновай Наабыне Віктараўне, артыстцы; Хахраву Віктару Іванавічу, артысту; Шагалавой Людміле Аляксандраўне, артыстцы.
2. За кінакарціну «Суд часці»: Роому Абраму Матвеевічу, рэжысёру; Штэйну Аляксандру Патрыевічу, аўтару сцэнарыя; Гальперыну Аляксандру Уладзіміравічу, апаратару; Чыркову Барысу Патрыевічу, заслужанаму артысту РСФСР; Жызнавай Ользе Андрэевне, артыстцы; Свабодзіну Нікалаю Калігонавічу, заслужанаму артысту РСФСР; Аненкаву Нікалаю Аляксандравічу, заслужанаму артысту РСФСР.

Прэміі ДРУГОЙ ступені ў памеры 50.000 рублёў

1. За каліровую кінакарціну «Мічурін»: Даўжанна Аляксандру Патрыевічу, заслужанаму дзеячу мастацтва Украінскай ССР, рэжысёру і аўтару сцэнарыя; Сонцавай Юліі Іпалітаўне, рэжысёру; Насмагаву Леаніду Васільевічу, заслужанаму дзеячу мастацтва РСФСР, апаратару; Куну Юлію Міхайлавічу, апаратару; Бялову Грыгорыю Акіфіравічу, заслужанаму артысту РСФСР.
2. За кінакарціну «Аповесць аб сапраўдным чалавеку»: Стопперу Аляксандру Барысавічу, рэжысёру; Магісону Марку Паўлавічу, апаратару; Кадацінаву Паўлу Патрыевічу, артысту; Ахлюпанаву Нікалаю Паўлавічу, народнаму артысту ССР; Мярчэву Васілю Васільевічу, заслужанаму артысту РСФСР.
3. За кінакарціну «Траці ўдар»: Саўчанка Ігару Андрэевічу, заслужанаму дзеячу мастацтва РСФСР, рэжысёру; Первенцаву Аркадзію Аляксеевічу, аўтару сцэнарыя; Нірылаву Міхайлу Нікалаевічу, апаратару; Дзікаму Аляксею Дзянісавічу, народнаму артысту РСФСР; Станічыну Віктару Іакуфевічу, народнаму артысту ССР; Німічанна Івану Самёнавічу і Німічанна Уладзіміру Самёнавічу—мастакам камбінаваных здымак; Анджану Антону Іосіфавічу, мастаку-рэжысёру.
4. За кінакарціну «Далёкая нявеста»: Іванову-Барыкову Іўгенію Аляксеевічу, заслужанаму дзеячу мастацтва Туркменскай ССР, рэжысёру; Булінскаму Андрэю Аляксандравічу, апаратару; Карліеву Алты, народнаму артысту Туркменскай ССР; Нащчыпенка Васілю Дзімітравічу, артысту.

(Працяг на 2 стар.)

НАШ КОЛАС

Якуб-б парэ з свайго жыцця мы ні загалі—заўсёды з нашымі гадамі непаўна звязана імя Якуба Коласа. Хлапчукам і падлеткам мы сядзелі за школьнай партай, і коласавыя песні навучалі нас любіць навуку, свой родны край, адкрывалі нам таямніцы невядомага свету. Паколькі разоў перачыталі мы паэму «Сымон-Музыка» і якім гневам дыхалі нашы дзіцячыя сэрцы да сацыяльнай несправядлівасці і да тых людзей, што перашкаджалі талентам мастаку з народа!

Але мы раслі шчаслівымі, бо нас нарадзіла Кастрычніцкая рэвалюцыя. Усе шляхі і дарогі былі адкрытыя савецкай уладай нам.

дэсяцім працоўных. І вось мы заканчваем школу і едем вучыцца далей. З мужнасцю і запалам Сцяпана Батуры выходзім мы на прасторы жыцця. А затым мы, комсамольцы, члены вялікай партыі большавікоў, сыны Сталіна, пакінуўшы сцены тэхнікумаў і інстытутаў, становімся ў рады будаўнікоў сацыялізма, і яшчэ званчэй гучаць нам словы роднага песнара.

Якуб Колас з намі вышаў на палі бітваў Вялікай Айчыннай вайны, і калі байцы ў салдацкіх шынях зноў вярнуліся да творчай мірнай працы,—народны пяснір быў іх запявалам. І сёння ў вялікіх стваральных буднях галасна гучаць нам

цудоўныя коласаўскія песні.

Якуб Колас славіць тых дарогі, на якіх вывелі Радыму Ленін і Сталін. Урачыстацю марксіска-ленінскіх ідэй праясненіа кожнае слова яго твораў.

«Рыбакова хата»—паэма вялікай эпічнай шырыні і глыбокага паэтычнага дыхання.

Народ у паэме выступае мужным і таленавітым, смелым і настолькім, ён нечэкавідым прыгнёт і цёмрашальства і прагна імкнецца па шляхі змагання над кіраўніцтвам камуністаў, да той свабоды, якая ідзе з Усходу, з краіны Саветаў.

Настась Кірзэнка.

Творы Аркадзя Буляшова, аднаго з выдатнейшых майстроў паэтычнага слова, карыстаюцца вялікай папулярнасцю сярод шырокіх чытацкіх мас СССР. Яго паэмы «У зялёнай дуброве», «Сцяг брыгады», «Дом № 24», «Прыгоды пымбал», «Новае рэчышча» і рад цудоўных вершаў увайшлі ў залатую скарбніцу лепшых здыткаў савецкай паэзіі.

Яшчэ ў паэме «У зялёнай дуброве» паэт

намаляваў удалыя вобразы людзей сацыялістычнай працы, падслухаў бітце сэрца народа і паэтычна асэнсаваў гэта. З яшчэ большай сілай і палымнасцю гэтага якасці паэзіі Буляшова вышлілі ў яго лепшым творы—у паэме «Сцяг брыгады», адзначанай Сталінскай прэміяй 1-й ступені, нашанай паэтам у 1942 годзе ў францускай зямлі, на гарацкіх шляхах падзей Вялікай Айчыннай вайны.

У паэме «Новае рэчышча», якая ў гэтым годзе адзначана Сталінскай прэміяй, паэт усёй сілай свайго палымнага слова паказаў перадавых будаўнікоў камунізма.

У гэтым каштоўнасці паэзіі Буляшова. У гэтым аслова ўсіх поспехаў савецкай паэзіі, якая з'яўляецца актыўным грошам выхавання нашага народа.

Аляксей ЗАРЫЦКІ.

І. ГУТАРАЎ, І. ІЛЬЮШЫН

За большэвіцкую партыйнасць у літаратуры і мастацтве

Партыя большэвікоў заўсёды аддвала вялікую ўвагу выхаванню працоўных мас у духу вялікіх ідэй марксізма-ленінізма, бязьлікай аданасці справе камунізма. У сучасных умовах, у перыяд завяршэння пабудовы сацыялізма і наступнага пераходу да камунізма, партыя з новай сілай паставіла задачу выхавання савецкай інтэлігенцыі і ўсіх працоўных, задачу рашучай барацьбы з рэшткамі капіталізма ў свядомасці людзей.

Увасабленне ў жыццё сталінскіх планаў далейшага ўмацавання магутнасці нашай радзімы, новы ўздым добрабыту і культуры савецкага народа патрабуюць сістэматычнага і наўдзімнага павышэння ўзроўню ідэалагічнай работы, умацнення барацьбы з прамішленымі ў наш краіну буржуазных уплываў. Прапаганда сацыялістычнага патрыятызма, палітычнай і маральнай загартоўкі савецкіх людзей, выхаванне большэвіцкай пільнасці і непрымірнасці да правай варожай сацыялістычнаму грамадству ідэалогіі маюць першаступеннае значэнне.

У пасляваенны перыяд ЦК ВКП(б) прыняў ідэю рэспубліканскага пастаноў па ідэалагічных пытаннях, якія накіраваны супраць бездзейнасці і апалітычнасці ў літаратуры, мастацтве і навуцы, супраць адрыву ад сучаснасці, супраць нізкапалітнага перада гнілой буржуазнай культуры.

Па ўказанню ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна была праведзена дыскусія па пытаннях філасофіі ў сувязі з абмеркаваннем кнігі Г. Аляксандрава «Гісторыя сацыял-дэмакратычнай філасофіі». Вазірава

джала на нашу краіну—краіну самай перадавой у свеце навуцы і культуры, якой захапляюцца ўсе сапраўдныя прыхільнікі чалавечага прагрэсу.

На падставе большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі, пад геніяльным кіраўніцтвам таварыша Сталіна, у Савецкім Саюзе праводзіцца вялікая выхавальная работа, у працэсе якой людзі сацыялістычнага грамадства пазбаўляюцца рэшткаў мінулага, пухляка ідуць наперад.

Цяпер, у абстаноўцы жорсткай барацьбы сіл дэмакратыі і сацыялізма супраць рэакцыйных і імперыялістычных лагераў, а з'яўляецца важнае палітычнае значэнне набывае выкрыванне буржуазнай ідэалогіі касманалітызма.

Пад маскай касманалітызма цяпер выступаюць ідэалогі амерыканскага імперыялізма, які протэстуе на суверэнітэце панававанне. У сваіх агрэсіўных імкненнях занязіліць увесь свет касманаліты патарджаюць дзяржаўным суверэнітэтам народаў, апяўваюць іх нацыянальныя традыцыі. Пропаведзь касманалітызма азначае адмаўленне ад дэмакратычных традыцый і суверэнітэту народаў, здык над пачуццём нацыянальнай годнасці народаў, над тым укладам, які ўнеслі гэтыя народы ў агульную скарбніцу сусветнай культуры.

Такім чынам, касманаліты намагаюцца паслабіць волю народаў у барацьбе супраць нястрыманай экспансіі амерыканскага імперыялізма.

«Адны з кірункаў ідэалагічнай «кампаніі»,—гаворыў А. А. Жданав, —якая адпавядае планам завававання Еўропы, з'яўляецца напад на прынцып нацыянальнага суверэнітэту, заклік да адкажу ад суверэнных правоў народаў і процістаўлення ім ідэй «сусветнага ўраду». Сябе гэтай кампаніі заклічаецца ў тым, каб прыкрасіць нястрымную экспансію амерыканскага імперыялізма, які нахабна парушае суверэнітэты і права народаў, выставіць ШНА ў ролі абаронцы агульначалавечых законаў, а

тых, хто супраціўляецца амерыканскаму прамішленню, называць прыхільнікамі аджыўшага «агістычнага нацыяналізма» («Інфармацыйная нарада прадстаўнікоў некаторых кампартый у Польшчы, у канцы верасня 1947 года», стар. 34).

Для нас павінна быць бразамельным, што пропаведзь касманалітызма з'яўляецца сведчаннем не трываласці, а хісткасці і няўзурнасці амерыканскага імперыялізма ў свае сілы. Брызжэраўная зграя мананалістычных драпежнікаў з Уол-стрыта ўсё больш адчувае, што ўласных сіл для ажыццяўлення сваіх патварных задум яна недастаткова, што сілы дэмакратыі і сацыялізма з кожным днём растуць і мацнеюць. Адсюль — шалёнае імкненне не толькі згуртаваць рэакцыйныя сілы імперыялістаў і іх прыслужнікаў але і ўспеці замяшчэнне ў дэмакратычны лагер. Пропаведзь касманалітызма і з'яўляецца тым сродкам, пры дапамозе якога новаўвядзены прэтэндэнты на сусветнае панаванне разліваюць злавіль на сваю вудачку ўсіх тых, хто не мае патрэбы любіць да свайго радзімы, да свайго народа і яго прагрэсіўна-нацыянальных традыцый.

Брызжэраўныя змоўчыкі супраць прагрэсіўнага чалавечасці, англаамерыканскія імперыялісты, са скурны лезуць, каб паказіць сабе ў ролі абаронцаў сусветнай пільнасці і культуры. Яны ўсялякім чынам імкнунца схаваш свае злычынныя намеры пад сцягам «аб'ектыўнасці», «надыласнанасці» і «агульначалавечасці».

Буржуазны аб'ектыўнасці і бязродны касманалітызм выкарыстоўваюцца як выгадныя формы для прыкрыцця класавых інтарэсаў англа-амерыканскіх імперыялістаў, якія імкнунца шляхам развязання новай сусветнай вайны выратаваць капіталізм ад яго немінучай пагібелі.

Касманалітызм не з'яўляецца антыподам буржуазнаму нацыяналізму, наадварот: абедзве гэтыя разнавіднасці рэакцыйнай ідэалогіі сучаснай буржуазіі дапаўняюць адна другую. Вядома, што нось-

біты ідэй касманалітызма з англа-амерыканскага лагера, прапагандаючы нацыянальны нігілізм у адносінах да іншых народаў, у той-жа час усхваляюць ангаасасаў, як «вышэйшую расу», нібыта закліканую быць уладаром над усімі астатнімі народамі свету. Пад сцягам касманалітызма выступаюць цяпер буржуазныя нацыяналісты ўсіх масцей, здрацішкія рэжымы якіх заклячваюцца ў тым, каб падрыхтаваць свае народы да завававання іх англа-амерыканскім імперыялізмам. Бязродныя касманаліты і буржуазныя нацыяналісты служаць аднаму і таму-ж гаспадару—амерыканскаму мананалістычнаму капіталізму.

Заправімы амерыканскага імперыялізма разумеюць, што галоўнай перашкодай у ажыццяўленні іх экспансіўных планаў з'яўляецца Савецкі Саюз, вакол якога згуртаваюцца ўсе сілы дэмакратыі і прагрэса, вось чаму яны з усіх сіл імкнунца прынізіць у вачах мас сацыялістычную дзяржаву, аслабіць савецкі патрыятызм. Яны імкнунца ўсялякім чынам прынізіць духоўную магутнасць народаў нашай краіны і, перш за ўсё, вялікага рускага народа, велізарны ўклад якога ў скарбніцу сусветнай культуры з'яўляецца найвялікшай годнасцю савецкіх людзей.

Савецкі патрыятызм—непрымірны вораг касманалітызма і буржуазнага нацыяналізма, новы, вышэйшы тып патрыятызма, праясненны глыбокага сацыялістычнага інтэрнацыяналізма. Ён умірнае ў сабе ўзлежную любоў і дружбу савецкіх народаў і навагу да ўсіх народаў свету. Савецкі патрыятызм пазбаўлены нацыянальнага нігілізма, абываюцца да дэбу народаў, да іх нацыянальных асаблівасцей і традыцый. Глыбокае разуменне нешарыўнага адзінства нацыянальнага і інтэрнацыянальнага момантаў у ідэалогіі савецкіх людзей дадзена тав. А. А. Жданавым у прамоўе на нарадзе па пытаннях

музыкі: «Інтэрнацыяналізм у мастацтве нараджаецца не на аснове прыніжэння або здыкнення нацыянальнага мастацтва. Наадварот, інтэрнацыяналізм нараджаецца там, дзе расцірае нацыянальнае мастацтва. Забыццям на гэту ісціну — азначае згубіць кіруючую лінію, згубіць сваё аблічча, стаць бязроднымі касманалітамі». Далей тав. Жданав гаворыў: «Калі ў аснове інтэрнацыяналізма пакладзена навага да другіх народаў, то нехта быць інтэрнацыяналістам, не паважаючы і не любячы свой народ».

Для ленінізма аднолькава ваража, як недаацэнка нацыянальных асаблівасцей культуры народаў нашай краіны, так і супроцістаўленне нацыянальнай культуры яе сацыялістычнаму зместу. І тое і другое на справе адзначае адмыў будаўніцтва савецкай культуры ад палітыкі і ідэалогіі большэвіцкай партыі, ад барацьбы за камунізм, якую вядзе наш народ пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна.

У нашым краіне на ўмовах маральна-палітычнага адзінства савецкага народа і таго высокага патрыятычнага ўдому, якім ахоплены наша Радзіма, носьбы інтэрнацыяналістычнага адзінства народы і ідэалогіі не заўсёды адкрыта выступаюць, з выкарыстоўваюць розныя спосабы прыстававання і маскіроўкі, шукаюць абыходных шляхоў і скрытых лазеек.

У артыкулах «Прывіды» і «Культуры і жыцці», а таксама ў артыкулах іншых цэнтральных і рэспубліканскіх газет выкрыва інтэрнацыяналістычныя групы театральных, мастацтвазнаўчых і літаратурных крытыкаў, работнікаў кіно і філасофскага фронту, якія, пад сцягам касманалітызма, фармалізма і эстэтычна, вялі барацьбу супраць савецкай культуры, савецкай ідэалогіі. Гэта барацьба мае сваю гісторыю, свае формы і сваіх аформленых прадстаўнікоў.

кароеннай перабудовы, патрабуе рашучага павышэння яго якасці.

І. ВЕІНЯРОВІЧ,
лаўрэат Сталінскай прэміі,
кіноапаратар.

прывучаных жыццю і творчасці А. С. Пушкіна. У клубах, хатах-чытальных арганізацыя выстаўкі, пушкінскія вечары, гутаркі і мастацкае чытанне твораў паэта. Вялікую падрыхтоўку да пушкінскага

Ілікага паэта
Юбілею разгарнула гарадская бібліятэка, якая носіць імя вялікага паэта. Настаўніцкі інстытут імя Янкі Купалы правядзе навуковую канферэнцыю, прысвечаную творчасці А. С. Пушкіна, на якой з дакладамі выступяць навуковыя супрацоўнікі, выкладчыкі і студэнты.
(Наш кар.).

У Мінскай партрэнна-дэмаграфічнай студыі К. Е. Варашылава днямі закончыўся агляд мастацкай самадзейнасці войнаў Мінскага гарнізона. У заключным канцэрце з творчай справаздачай выступіў самадзейны драматычны калектыў, якім кіруе А. С. Карадумава. Гэты калектыў на працягу апошніх трох год паказаў п'есы: «Без віны вінаватыя» — А. Астроўскага, «Снава» — В. Гусева, «Губярнатар правінцыі» — Шэйніна і братоў Тур, «Платон Крэчат» —

Удзельнікі драматычнага калектыва, ваеннаслужачыя тт. Гардзеў, Віктараў, Дарожжыні і другія арганізавалі ў сваім падраздзяленні салдацкія хоры, струнныя аркестры, гурткі мастацкай самадзейнасці. За час сваёй работы драматычны калектыў даў больш 200 спектакляў на стаянчарнай сцэне і вялікую колькасць спектакляў і канцэртаў на часовых і палітых пляцоўках.

За большэвіцкую партыйнасць у літаратуры і мастацтве

(Працяг)
Крытык Юозфскі імкнуўся дыскрэдытаваць усе перадавыя з'явы ў нашай літаратуры і мастацтве, пачынаючы ад першых твораў Горкага і канчаючы патрыятычнымі спектаклямі нашых дзён.
У артыкулах А. Гурэвіча — другая форма маскіроўкі. Усе савецкае ў літаратуры ён імкнуўся знізіць да штучнага процістаўлення яго класічнай літаратуры. Г. Баяджыў, А. Баршчэгоўскі, Д. Данін, Л. Мажлюгі, Варшаўскі прыкрывалі сваю антыпатрыятычную дзейнасць эстэтычным фармілізмам, нязмысленымі слоўнымі выкрутасамі. Е. Халадаў, І. Альцман, Л. Субоцкі і ім падобны пахабна наміраліся над патрыятычнымі пачуццямі савецкіх людзей.
Група антыпатрыяцкага на чале з Ф. Левіным, якія сядзелі ў часопісе «Знамя», і выдавецтва «Савецкі пшэстель», у якіх так званых унутраных рэпэртажаў, прыніжалі ўсё жывое, таленавітае, свежэе, народнае.
Схіленне перад усім замежным, прыняццё нацыянальнай годнасці савецкіх людзей шляхам прыніжэння мастацтва і культуры роднай краіны характэрны для Дрэйзена, Алперса, Шнейдэрмана, Янкоўскага. Касмапаліты, прыкрываючыся спецыфікай тэатральнага мастацтва, зневажалі п'есы, прысвечаныя тэмам сацыялістычнай працы, бачачы ў іх, як заўважыў касмапаліт Берэзар, толькі «ведмацтвы канфлікт».
Узначальваючы антыпатрыятычную групу ў кіномастацтве, лідар буржуазных касмапалітаў Л. Трубуберг, выкарыстоўваючы кафедру Ленінградскага ўніверсітэта, сцвярджаў, што «двойным падшывам амерыканскага танора нам даражэй за 500 інструментаў Марыінскага тэатра». Гэты «творчы лозунг» на ўсе лады праслаўлялі і прапагандавалі Блейман, Отэн, Каварскі.
У галіне выяўленчага мастацтва ўвесь агонь касмапалітаў быў накіраваны су-

праць патрыятычных тэм у рабоце савецкіх мастакоў і найвялікшых геніяў рускага класічнага жыванісу. А. Эфрас, А. Ром, О. Бескін, Д. Аркін, Н. Пунін, І. Маца, Я. Пастарнак, І. Врона, В. Косцін і іншыя касмапаліты сістэматычна і злосна імкнуліся дыскрэдытаваць савецкіх мастакоў, якія адлюстроўвалі ў сваёй творчасці сацыялістычныя тэмы, а бязродны касмапаліт Эфрас па-наклёпніцку абвінавчваў увесь класічны рускі жываніс у правінцыяльнай абмежаванасці. Яны апялявалі найвялікшых геніяў рускага жыванісу Сурыкава, Рэбіна, наклёпнічалі на ўсіх перадавых дзеячоў рускага мастацтва і культуры. Эфрас даходзіў да таго, што адмаўляў нават магчымасць існавання рускай нацыянальнай мастацкай школы.
Асабліва злосна выступалі гэтыя касмапаліты супраць мастацкай моладзі, якая паспяхова авалодала метадам сацыялістычнага рэалізму. Буржуазныя эстэты ўсялякім чынам прыніжалі творчы метад савецкага мастацтва, які быў сфармуляваны тав. Сталінным, як метад сацыялістычнага рэалізму. Так, паслядоўны ідэаліст і прапагандыст фармілізма П. Пунін у 1946 годзе заявіў: «Сказаць, што сацыялістычны рэалізм ёсць нешта пэўнае, штосці такога, на чым можа вырасці савецкае мастацтва ў яго цэласнасці і адзінстве, і, тым больш, педагагічная сістэма, — зразумела нельга».
Прадаўнікі бязроднага касмапалітызма падзіваліся ў галіне музыкі. У музыцальнай крытыцы і музыказнаўстве яны на працягу многіх год вялі барацьбу супраць ідэйнасці ў мастацтве, супраць народнасці і рэалістычнасці музыкі ўсялякім чынам усхвалялі прадаўнікоў фармілізма. Апалагет упадзінага буржуазнага мастацтва Г. Шнейерсон у сваім нізкакалонствы перад Амерыкай апыраў нават прадэжыць нізкі амерыканскіх газетных кампаній. Схіляючыся перад мадэрнісцкай, варшчэкай музы-

кай, Л. Мазель, А. Жытомірскі, Г. Шліфштейн і другія эстэтычныя касмапаліты па-сабісцку, высокамерна ставіліся да масавых музычных жанраў.
«Вялікае мастацтва, — заўважыў Жытомірскі, — не ствараецца шляхам «сацыяльнага заказу». Так касмапаліты імкнуліся наездэквацца над патрабаваннямі, каб мастацтва служыла народу.
Вялікую школу нанеслі касмапаліты музычна-гістарычнай навукі і, у першую чаргу, гісторыі рускай музычнай культуры. У разе іх работ і падручнікаў гісторыя рускай музыкі разглядаецца, як кангламерат уплываў і перакрываў чужаземнай, і, перш за ўсё, нямецкай музыкі. Нават геніяльны Іліка ў апанцы Пекеліна быў «у адносінах да заходняй музыкі ў становішчы вучня», нагледзчы на выдатны самабытны талент. Пры данамозе Белыя бязродны касмапаліт Агалеў у сваёй псеўдавуточнай «права» прыніжаў айчыннае музыказнаўства, а выдатнага рускага крытыка Стасава ён называў дылтантам. Ён жа са знявагай гаварыў аб працах буйнейшага савецкага музыказнаўцы Б. Асаф'ева.
Выконваючы гістарычныя паставы ЦК КП(б) Беларусі ў ідэалагічных пытаннях, ЦК КП(б) Беларусі выкрыў рад фактаў прыніжэння чужой ідэалогіі ў асяроддзе некагарты часткі беларускай інтэлігенцыі, асадуіў дапушчэння асобнымі работнікамі навукі, літаратуры і мастацтва памылкі і разгарнуў патрыятычную работу сярод інтэлігенцыі.
Гэтыя паставы ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б) Беларусі зрабілі выключна дабратворны ўплыў на беларускую літаратуру, навуку і мастацтва. Многія беларускія пісьменнікі, кампазітары, мастакі і работнікі тэатраў дасягнулі значных поспехаў у сваёй дзейнасці. Аб гэтым сведчаць і напяхова прапанавана дэкада беларускай літаратуры ў Маскве, і творчыя справаздачы тэатральных работнікаў, мастакоў, кампазітараў, музыкантаў да 30-годдзя БССР.
Але поспехі работнікаў літаратуры і мастацтва былі-б больш значнымі, калі-б развіццё беларускай літаратуры і мастацтва не шкідзілі бязродныя касмапаліты, фармілісты і эстэты, якія пралезлі на асобныя ўчасткі літаратуры і мастацтва.

Пасля выкрыцця ў газетах «Правда» і «Культура і жыццё» бязродных касмапалітаў у тэатральнай і літаратурнай крытыцы, у нашым беларускім друку, сярод пісьменнікаў, дзейчоў навукі і мастацтва разгарнулася баявая партыйная крытыка антыпатрыятычных і фармілістычных скажэнняў у тэатральнай, музычнай і літаратурнай крытыцы, у мастацкай і навуковай дзейнасці.
У сваім дакладзе на XIX з'ездзе КП(б) Беларусі ЦК КП(б) Беларусі тав. Гусараў заклікаў работнікаў ідэалагічнага фронту да канца разграміць усе і ўсялякія правыя бязроднага касмапалітызма і тым самым расчысціць шырокі шлях для твораў літаратуры і мастацтва, прасякнутых ідэямі савецкага патрыятызма.
ЦК КП(б) Беларусі арыентаваў кіруючых работнікаў тэатральнага мастацтва на рэпертуар маскоўскіх сталічных тэатраў і на тое, каб больш рыхтавалася спектаклі на п'есах беларускіх пісьменнікаў. Але прапагандысты касмапалітызма мелі свае заданні і сваю арыентацыю. Пры іх супраціўленні ў нас не былі пастаўлены лепшыя п'есы савецкіх пісьменнікаў, якія адзначаны Сталінскімі прэміямі, а падчас стаяліся нізкапробныя безыдэйныя п'есы. Фармілісты і эстэты-каспаліты ўсім сіламі змагаўся супраць высокаідэйнага рэпертуара нашых тэатраў.
Л. Літвінаў упарты наклёпнічаў на савецкіх пісьменнікаў, абвінавчваючы іх у няўмельстве і непісьменнасці, і ўсялякім чынам перашкаджаў паставіць іх твораў на сцэне. Толькі за 1947 год было напісана каля ста п'ес. Камісія пад старшынствам Якуба Коласа рэкамендавала да паставіць каля 20 п'ес. Але амаль ніводная з іх не была пастаўлена на сцэне.
Шкодную практыку рэжысёра Л. Літвінава тэатральна абгрунтаваў і ўсхваляў крытык М. Модэль. Для крытычнага метала М. Модэля характэрным было — арыентацыя на тэатральнае мастацтва буржуазнага Захада, усхваляне касмапалітызма і фармілізма, блятаніна ў апанцы твораў савецкіх пісьменнікаў. Модэль таксама прыніжаў значэнне рэалістычнай рускай класікі.
У адным разе з Літвінавым і Модэлем

стайць рэжысёр В. Галаўчынер, які ставіў такія спектаклі, у якіх скажалася савецкая рэчаіснасць. В. Галаўчынер усхваляў і прасоўваў таксама на сцэну п'есы на патрыятычных тэмах з жыцця месцацовага мяшчанства.
У беларускім літаратуразнаўстве, фалькларыстыцы і літаратурнай крытыцы бязродны касмапалітызм, фармілізм і буржуазны аб'ектыўзм знайшлі сваё выяўленне ў шкоднай пісаніне і лекцыях Барага, Мейровіч, Бонда, Смолкіна і другіх, якія выкрыты цвёрдай савецкай грамадскаю як касмапаліты і фармілісты.
Нямаюць ніякіх літаратурнай крытыцы Беларусі А. Кучар, які дзейнічаў супольна са сваімі ідэйнымі сябрамі. Разам з Бонда ён наклёпнічаў і прыніжаў творчасць такіх выдатных паэтаў, як Янка Купала і Якуб Колас. У сваіх апошніх артыкулах Кучар упарты замоўчваў уплыў Максіма Горкага на беларускую літаратуру і ўсяляк падкрэсліваў вучобу беларускіх пісьменнікаў у пісьменнікаў заходнеўрапейскіх.
Карыстаючыся сваім службовым становішчам намесніка рэдактара газеты «Літаратура і мастацтва», а таксама старшыні камісіі па крытыцы Саюза савецкіх пісьменнікаў Беларусі, А. Кучар усяляк усхваляў антыпатрыятычныя артыкулы Л. Бонда, М. Смолкіна, Л. Барага.
Л. Бонда наклёпнічаў на творчасць Янкі Купалы, сцвярджаючы, што Янка Купала быўшым-бы не зразумеў сацыялістычнага характара нашай рэвалюцыі, не здолеў захапіцца творчым энтузіязмам працоўных. Л. Бонда да апошняга часу прадаўжаў пад рознымі псеўданімамі наклёпнічаць на нашых народных паэтаў і дарэволюцыйных паэтаў-дэмакратаў.
М. Смолкін амаль у кожным сваім артыкуле прыніжаў беларускіх пісьменнікаў і лепшыя здабыткі беларускай літаратуры. Па яго думцы, вызваленчы рух рэво-

люцыі 1905 года знаходзіў сваё выяўленне ў нацыяналістычнай газеце «Наша ніва»; ёй нібыта былі закладзены асновы новай беларускай літаратуры.
Асабліва шмат нашкодзілі касмапаліты ў падрыхтоўцы і выхаванні новых маладых талентаў з народа. У гэтых матах яны выкарыстоўвалі розныя шавы, наклёп, адважваючыся часам і нават на падобку дакументаў.
Правадзячы барацьбу супраць праў касмапалітызма, які ідэалогія англа-амерыканскага імперыялізма, мы не павінны забывацца на тое, што паміж касмапалітызмам, нізкакалонствам перад чужаземнай і буржуазным нацыяналізмам існуе несапаўняльнасць. «Буржуазны нацыяналізм» — гэта рысь тав. Гусараў і прававадчым дакладзе на XIX з'ездзе КП(б) Беларусі, — каб бы маскэй ён не прырываўся, з'яўляецца агентурай міжнароднай рэакцыі, якая вішча і падтрымліваецца капіталістычным акружэннем і, перш за ўсё, англа-амерыканскім імперыялізмам.
Неабходна рап. да і назаўсёды лапачыць з ліберальнымі асноўнімамі да істэтычнага касмапалітызма і збаўленага пачуцця любі да Радзімы. Касмапаліты, які не мае за душой нічога, апрача наклёпу, шантажа і вйнасці да савецкага народа і яго сацыялістычнай культуры.
Наша задача — да іна выкарыстаць рэшткі бязроднага касмапалітызма ў беларускай літаратуры і мастацтве і тым самым расчысціць шлях для больш плённага развіцця беларускай савецкай літаратуры і мастацтва.
Стварэнню новых глыбокаідэйных і высокамастацкіх твораў данаможа прышчыповаць большэвіцкая крытыка і самакрытыка. Пісьменнікі і работнікі мастацтва ў сваёй штодзённай рабоце павінны кіравацца прынятымі большэвіцкай партыйнасці, непрымірмасці да праў усяго чужога і варажата савецкаму народу.

Галоўны рэдактар **М. ГОРЦАУ.**
Рэдакцыя: **М. БЛІСЦІНАУ, В. ВІТКА (КРЫСЬКО)** — н.м. галоўнага рэдактара, **М. КАЦАР, П. ПАДВАБЫРА, П. ПАНЧАНКА, М. ПАСЛЯДОВІЧ, Я. РАМАНОВІЧ, Н. САННІКАУ.**